

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55-40, József 68-88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 110 K.
Félévre 60 K. Negyedévre 30 K.
Egyes szám ára 3 korona.

Budapest, 1921.

II. évfolyam 18. szám.

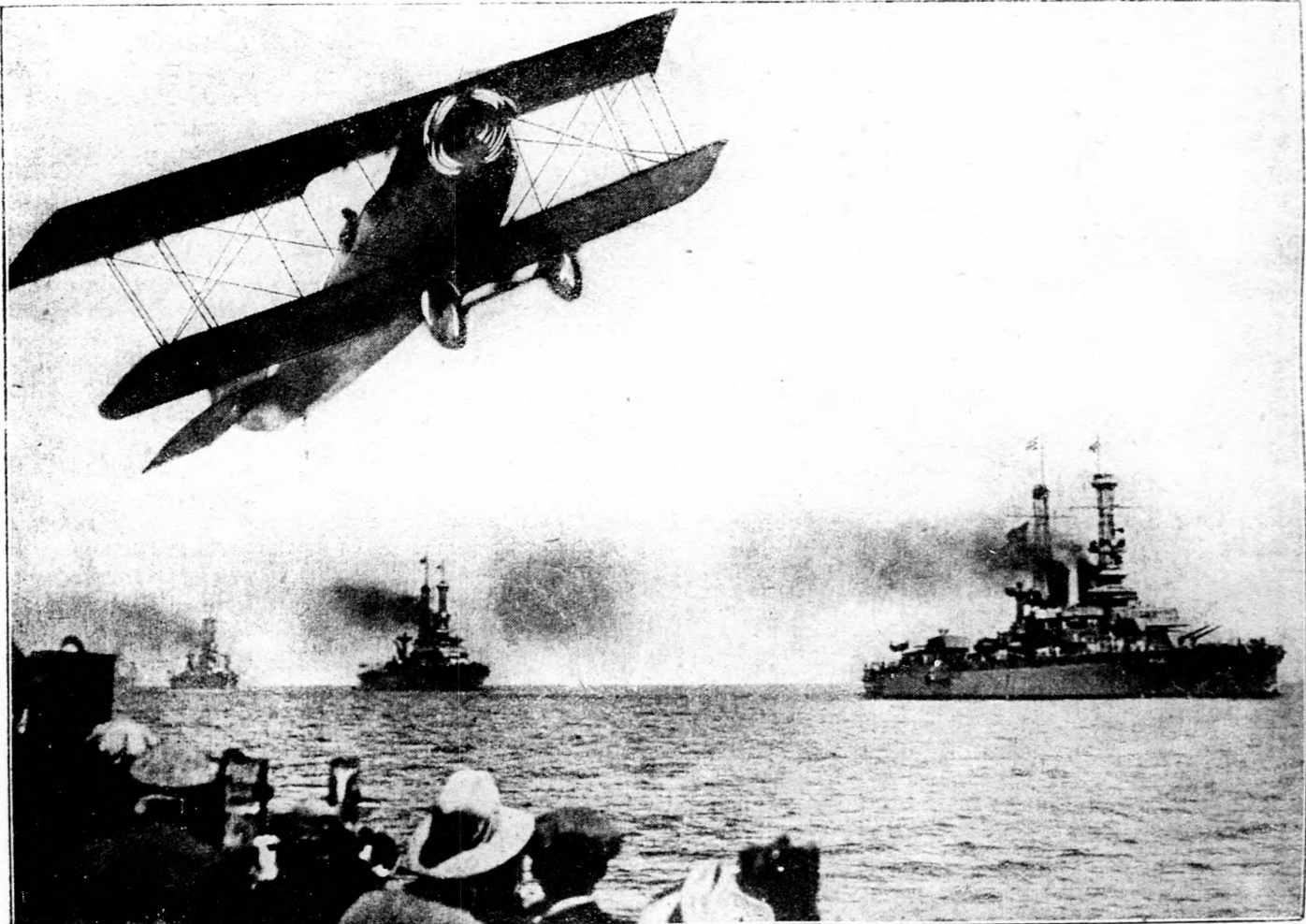
Vasárnap, május 1.

Falusi levelek

(—y.) Ezen a címen a közeli napokban könyv fog megjelenni, melyet tulajdonképen a mi olvasóink írtak. A «Vasárnap» pályázatára érkezett leveleket adjuk ki ebben a könyvben. Sajnos, a pályázatok egy részét ki kellett hagynunk, mert a könyv szűkre szabott terjedelme takarékoságot parancsolt. De így is mintegy kétszáz levelet közlünk. És közöljük ezeket a leveleket nem a

pályázók hiúságának legyezése okából, nem is azért, hogy olvasóink kegyeit ezen a módon keressük, hanem ki nyomatjuk a leveleket belső tartalmuk erre méltó értéke miatt.

A «Falusi levelek» termelő munkával foglalkozó falusi emberek lelki életét tárják fel. Hogyan gondolkoznak és éreznek az emberi érdeklődéshez legközelebb fekvő kérdésekről, hazájuk sorsáról, a maguk hivatásáról, tevékenységük és életük céljairól; hogyan fogják fel a kötelességeket, miben találják örömeiket, reményük,

Az Északamerikai Egyesült Államok csendes-tengeri sorhajóhada a kaliforniai partok mentén.

vágyódásuk mire irányul: ime, ezekről a mozzanatokról számolnak be a közreadandó levelek s mindezekben hamisítatlan magyar életképet tükröznek vissza. Olyan szép ez a kép, hogy büszkén állíthatjuk az ország elé. Buzdítani akarjuk vele a közönséget s kivált a vezetőket a falvak megbecsülésére, buzdítani akarunk arra, hogy a falvakban rejlő erkölcsi és kulturális értékek kifejlésztésére vessék minden erejüket, mert a falvakban él a nemzet őseréje, romlatlan véranyaga és csakis ennek ápolása és kiművelése biztosíthat a magyarságnak termékenyebb jövőt.

Részemről végtelen érdeklődéssel olvastam ezeket a falusi leveleket s a sajtó alá rendezés munkájában igazi örömet találtam. Megerősödött bennem az az érzés, hogy a magyar szántó-vető ember mind értelmében, mind érzéseiben Istennek legremekebb alkotása. Mint nekem, ép úgy másnak is azt a ritka örömet nyújtja ez a könyv, hogy rajta keresztül fajunk tehetségében, erkölcsi és lelki szépségeiben gyönyörködhetik. Ha tehát méltó valami a nyilvánosságra és a szeretetteljes fogadtatásra, úgy ez az olvasmány az.

Megvallom azonban, kétségeim vannak az iránt, hogy ezeket a falusi írásokat a nagy közvélemény is értékük szerint méltányolni fogja. A nagyközönséget sohasem érdekelték a magyar szív csendes lüktetései; érdeklődését csak a betegség, a láz tünetei szokták lekötöni. A csendes, szervet erősítő, testet-lelket ápoló munka a mi nagyközönségünknek unalmas; oda tolong, ott látja a szenzációt, ahol már repedt, szakadt valami, ahol bajok vagy mámorok vannak.

Így elnézem, hogy a fővárosi olvasóközönség egy részét mivel mulattatják mostanában a divatos nyomtatványok. Ezek bezeg nem azt kérdezik olvasóiktól, hogy mi a kötelességük Isten, a haza és a társadalom irányában. De ki is nevetné őket eféle ódivatú, naiv tudakozódásért. Itt az a körkérdés járja, hogy melyik színészről tetszik a legjobban, melyik deszkahős a leg-

szebb ember; a pályanyertes kegyencekhez azután a kedves olvasók nyíltan szerelmi üzeneteket küldözgetnek. Igen szellemes feladvány az is, hogy a színházak és mulatóhelyek kedvelt szereplőit az árnyékuk után kell megismerni. Most meg épen népszavazást tartanak abban az izgatón fontos kérdésben, hogy a fényképekben bemutatott lábak között melyik a szebb. Különböző hölgyek lábait vetkőztetik le a közönség előtt ezek a fényképek, sőt még a lábszárak idomát is megítélheted a térden felül egy araszig. A szavazás után valószínűen megtudjuk, hogy kik a pályanyertes lábaknak boldog tulajdonosai. Ezek és hasonló társasjátékok foglalkoztatják a művészet iránt érdeklődő drága közönséget. És meg vagyok róla győződve, hogy ha az éj züllöttjei, kalandorai és kalandornői nyilatkoznának arról, hogy miként buktak el, mikor züllötték a legnagyobbat: ezeket a nyilatkozatokat elkapkodná a drága közönség, az ilyen nyomtatvány kiadója ternót csinálna.

Mi bizony csekélyebb kelendősegre, kisebb olvasóközönségre szorítkozunk majd a «Falusi levelek»-kel. De a mi könyvünk nemes érzéseket fog a lélekben megpengetni. A civakodások, a botránnyok, a mámorok ködös, füstös éjszakai kavarodásából semmi sem marad a közéletnek, ami üdítse, javítsa, nemesítse. A mi könyvünket üdítő harmatcsepként termette a falusi hajnal.

Budapest, április 30.

MEGSZÜNT A REKVIRÁLÁS. *Háborús és vörös idők bagyatéka a rekvirálás. A mai napon megszűnt. Nehéz kő esett le a szívünkről. Nem fogják többé zaklatni a falu népet. Nem uszítják a városi lakosság ellen a falut bázukutató rekvirálásokkal. A kormány április végén beszüntette a gabonarekvirálást. Örülünk, hogy teljesült régi követelésünk s annyi évi megpróbáltatás után örömbírt adhatunk a dolgozó földművelő magyarságnak. Ugy érzi magát a magyar földművesnép, mint a madár, melynek bosszú fogság után kinyitják a kalitkáját. Az első napokban tanácstalan. A pillan-*

natnyi tájékozatlanság után azonban kerékvágásba jut szabadság gabonapiac. Nagy hiba lenne, ha most egyesek túlnagy árakat kérnének a búzáért s az állam nem tudna emiatt vásárolni. Hiba lenne egyrészt azért, mert ezzel azoknak adnának igazat, akik azt hirdetik, hogy csak a rekvirálások útján lehet a szegények kenyerét biztosítani. Súlyos fegyvert adnának kezükbe, hogy az új termés lefoglalása mellett igazságtalanul. De súlyos hiba lenne azért is, mert, aki túlnagy árakat követel a gabonáért, az nem veszi figyelembe a világpiacot, ahol mindenütt estek erősen a gabonárák is. Könnyen meglebét így, hogy az állam beereszti a külföldi (amerikai) búzát, mely — mint kiszámították — a nyáron 1000—1200 koronába

Schioppa pápai nuncius a budapesti szegény gyermekek körében.

se kerül ideszállítva. Ezekben a betétekben tűnik ki, hogy igaza-e volt a földművesnépnek, mikor a szabadforgalom mellett barcolt. Mutassuk meg, hogy igaza volt. Adjuk el okos piaci áron fölöslegünket az államnak, hogy a hátralevő két hónapra a szegény embereknek — fehérek kenyere adbasson.

A LORDOK IS MEGSOKALTÁK MÁR...
Hajnalodik. Az elszakított területeken szenvedő magyarok segélyhiáltása a rideg angol parlamentbe is elhallatszott végre. Még ennél is több történt. A köszívű lordok igazat is adtak a rabmagyaroknak. Az angol képviselőház nemrég tárgyalta a magyar békeszerződést. Ez alkalommal fölállt Balfour lord, a volt külügyminiszter s azt a kijelentést tette, hogy Magyarország földarabolása nem sikerült. «Rendkívül sajnálatosnak» jelentette ki, hogy a megszállt államok (tehát a csehek oláhok és rákok) «szabadságuk visszaszerzése után nem mindig és nem eléggé ügyelnek arra, hogy most már viszont ők ne nyomják el ugyanazzal a zsarnoksággal a közjüket került idegen népeket, amely zsarnokság alatt valamikor ők maguk nyögtek». Ne csodálkozzunk azon, hogy a lordok is még régi vesszőparipájukon lovagolnak, hogy a magyarok elnyomták a nemzetiségeket. A radikális Jászi Oszkár, meg a nemzetközi Júdások bitették el velük. Örülünk, hogy már annyira vitték, hogy maguk veszik észre az új államok zsarnokságát. Ez az első lépés a megtéréshez s a jóvátételhez. Ha a némas lordok továbbmennének a józan okoskodásban, akkor bizonyára nem azért küldenék ide hozzánk «jóvátételi bizottságukat», hogy fölülük vigyen el még, hanem hogy a tévedésüket «tegye jóvá», mellyel a zsarnokságot az elszakított magyarokra zudították.

A fővárosban idősödő lengyel küldöttség megkoszorúzza Petőfi Sándor szobrát.

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

Bethlen István gróf miniszterelnök a kormány tagjaival a nemzetgyűlésen történt bemutatkozást megelőző este megjelent a kisgazda- és földművespártkörben és ismertette programját. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy testestől-lelkestől a párthoz vonzódik, mert ő is agrárius érzelmű és húsz esztendő politikai multjában gyakran foglalkozott agrárkérdésekkel. A megoldásra váró reformok közül a választójogot demokratikus alapon fogja megváltoztatni és a nyugati államok kevésbé szélsőséges rendszerével hozza összhangba. A vármegyei rendszert az ország demokratikus szervezéséhez mérten fogja átalakítani és gondoskodik arról, hogy a kisgazdatársadalom a vármegyében megfelelő szervezetet nyerjen. A közigazgatási hatóságokat kényszeríteni fogja a földreform végrehajtására. A kisgazdapárt nevében Károlyi Endre választott a miniszterelnök szavaira és kijelentette, hogy a párt a kormányt a baza érdekében kifejtendő közhasznú tevékenységében támogatja.

A párt a mult hét folyamán tartott értekezletén megbotránkozását fejezte ki Beniczky Ödönnek a nemzetgyűlésen elhangzott beszéde miatt, amelyben Beniczky az államfőt és a hadsereget sértő kifejezésekkel illette. Scbandl Károly indítványára a párt elhatározta, hogy Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszternek a legutóbbi válságos időben tartott gerinces magatartásáért legteljesebb elismerését és bizalmát fejezi ki. Tomcsányi Vilmos Pál különben a mentelmi bizottság ülésén kijelentette, hogy Beniczky Ödön föltartóztatására vonatkozó intézkedések jogosultak voltak, mert az 1920. I. törvénycikkben fölállított jogrend védelmére volt szükség, melyet a király megjelenése veszélyeztetett.

A közlelmezési miniszter esküje.

Mayer János közlelmezési miniszter most tért vissza kéthetes külföldi útjáról és Horthy Miklós kormányzó kezébe letette a hivatalos esküt. A miniszter kijelentette, hogy nézete szerint valószínűleg nem szorulunk külföldi behozatalra, mert az új termésig hazai készletekből is fedezhetjük a szükségletet.

Nemzetgyűlés.

Április 19. A Bethlen-kormány bemutatkozott a nemzetgyűlésen. A miniszterelnök programbeszédjében kifejtette, hogy a kormány megtisztítja a keresztény irányzatot az itt-ott még hozzátapadó salaktól. A kormányra egyébként négy nagy föladat vár: meg kell fékezni a bomlasztást, meg kell gyógyítani a magyar társadalmat és erősíteni a kisgazdatársadalmat, mert a kisgazdatársadalom az alapja az egészséges társadalmi politikának. Ami a földreformot illeti, azt a vagyonváltással hozzák kapcsolatba.

A kormány elhatározta, hogy a szabadforgalmat még az idén megteremti.

A miniszterelnök ünnepélyesen felszólította a nemzetgyűlést, hogy a királykérés üszkét ne dobja be a nemzetbe, mert a kormány még nem foglalkozhatik ezzel a kérdéssel. Ezután a közgazdasági és pénzügyi program-

ját ismertette. *Hegedüs* Lóránt pénzügyminiszter be-
terjesztette

a pénzforgalom ideiglenes szabályozásáról

szóló törvényjavaslatot. A kisgazdapárt nevében *Hermann* Miksa szólott a kormányprogramhoz és kijelentette, hogy a kisgazdapárt mindenre megnyerhető, ami Magyarország boldogulását biztosítja. A kormányelnököt üdvözli. *Fáy* Gyula fölszólalása után *Lovász* János a vérbeli kisgazdák részéről kísérte néhány megjegyzéssel az új kormány bemutatkozását s a *szövetkezetek érdemeit méltatta.*

Április 20. A nemzetgyűlés folytatta a kormányprogram vitáját. *Grieger* beszédje után *Beniczky* Ödön jelentette be mentelmi jogának sérelmét, amely husvét vasárnapján IV. Károly látogatása alkalmával érte, amidőn Szombathely felé indulván, *Hajmáskéren* föltartóztatták. *Rupert* Rezső az ünnepi vasuti személyforgalom megszüntetése tárgyában interpellált. A kereskedelemügyi miniszter kielégítő választ adott.

Április 21. *Tomcsányi* Vilmos Pál igazságügyi miniszter *Beniczky* Ödön ügyét ismertette és hangsúlyozta, hogy ebben az ügyben minden intézkedésért ő vállal felelőséget. *Andrássy* Gyula gróf a kormány programjához szólt és párja nevében bizalmáról biztosította a kormányt. Beszédjében leszögezte, hogy a keresztény és agrárérdekek egybekapcsolódása nincs ellentétben pártjának elveivel. *Tasnády* Kovács József pártja nevében támogatást ígért a kormánynak.

Április 22. *Thlődy* Szabó János, a pénzügyi bizottság elnöke ismerteti

a szövetkezetek és részvénytársaságok vagyonszállásáról

szóló törvényjavaslatot. *Temesváry* Imre a kis vagyonok mentesítése érdekében szólt, *Mátéffy* Viktor pedig a szövetkezeteket és a kis vidéki pénzintézeteket ért sérelmekre hívta föl a pénzügyminiszter figyelmét. *Szterényi* József után *Rupert* Rezső *Neckerhez*, XVI. Lajos nagy pénzügyminiszteréhez hasonlította *Hegedüs* Lórántot. A vita végén a pénzügyminiszter mondott nagyobb beszédet és kijelentette, hogy a vagyonszállás célja a korona értékének emelése és ebből egy krajcárt sem szabad folyó kiadásokra költeni. Az olcsóságot a nemzet ereje csinálta. A Ház a javaslatot általánosságban elfogadta.

Április 23. A vagyonszállásról szóló javaslatot részleteiben is elfogadták. *Hermann* Miksa a kisgazdapárt nevében válaszolt *Szterényi* József beszédére és kiemelte, hogy a kisgazdapárt egyáltalában nem kereskedő- és iparos-ellenes. *Bozsik* Pál a gyöngyösi kormánybiztos eltávolítása ügyében interpellált. A részleteknél *Héjj* Imre, *Rupert* Rezső, *Mózer* Ernő és *Temesváry* Imre tettek módosító javaslatokat a kisemberek s az elesettek örökösai érdekében.

MEZŐGAZDASÁG

A gyümölcsfák ápolása. Irta *Buchta* Győző.

Ha azt akarjuk, hogy gyümölcsfáink rendszeresen és bőven teremjenek, azokat rendszeresen és rendszeresen ápolni kell. Az ápolás kiterjed a gyümölcsfák mindhárom fő részére, úgymint a koronára, a törzsre és a gyökérre. A korona ápolásánál a főszabály az, hogy a korona

ne legyen túlsűrű, amit az ágak ritkításával érünk el. A ritkítás ideje rendszerint az év első 3—4 hónapja. Ritkításnál először is a száraz és a keresztbe növő ágakat, továbbá a nagyon felgőgő ágakat, amelyek már a földet söprik, többet el kell távolítani és pedig fűrészszel. Először az ág alsó részét kell befűrészelni és csak azután szabad felülről folytatni, amivel az esetleges behasadást lehet elkerülni. A keletkezett sebek simává faragandók, utána pedig oltóviasszal, vagy jól kifőzött kátránnyal, mindkettő hiányában pedig agyagpéppel bekenendők. Ugyanebben az időben a korona vastagabb ágain található moszatokat és zúzmókat acél- vagy gyökérkefével, esetleg szalmacsutakkal jól le kell dörzsölni és pedig legcélszerűbben 15%-os dendrinnel, esetleg szappanos vízzel. Ha esetleg valamelyik ágon fagyöngy volna, úgy azt november-december hónapokban a legkisebb gyökér-
részekkel együtt ki kell fejteni.

A törzs ápolása különösen arra irányul, hogy az mindenkor szép simabéjú és tiszta legyen, mert az összepedezett és mohos törzs a különböző kártevő rovaroknak igen jó búvóhelyül szolgál. Épen ezért a korona tisztogatásával egyidőben a törzset is meg kell tisztítani a moháktól és a zúzmóktól. Ha azonban a törzsen sok elhalt kéreg volna, úgy azt előzetesen kéregkaparóval egészen az élő részig le kell kaparni.

A gyökér gondozása abból áll, hogy lombhullás után, vagy a tél elején a gyümölcsfák talaját fölássuk, illetve fölsszántjuk, ami a téli nedvesség fölfogása céljából szükséges, de a fagytól a talaj legfelső rétegében áttelelni szokott, kártevő rovarok is elpusztulnak. A nyári gondozás a talaj szükség szerinti megkapálásából áll, amidőn el kell távolítani a netán keletkezett gyökérsarjakat is és pedig keletkezési helyükön.

A gyökér gondozásához tartozik a trágyázás is, amelyet 4—6 évenként ajánlatos megismételni. A trágyázás ideje a tél és legajánlatosabb módja a korona csurgója táján ásott 35—40 cm. mély és ugyanilyen széles közárókba való trágyázás. Tudnunk kell azt, hogy a termést elősegítik a foszfor- és a kálitartalmú trágyák, míg a fa képzésére alkalmasak a nitrogén- és kálitartalmú trágyák, tehát ehez kell alkalmazkodnunk. A friss istállótrágya gyümölcsfák trágyázására nem a legmegfelelőbb, tehát a lehetőség szerint kerülünk kell azt, sőt a csonthéjas termésű gyümölcsfákat istállótrágyával trágyázni sohasem szabad.

Csonthéjas gyümölcsfák trágyázására igen alkalmas a mésztörmelék és a fahamu, egyéb gyümölcsnemeknél pedig az érett istállótrágya és a komposzt. Igen célszerűen felhasználhatók az összes gyümölcsnemeknél a különböző műtrágyák.

A gyümölcsfák ápolásához tartozik még a különböző kártevők és betegségek ellen való védekezés is, amiről azonban legközelebb külön fogok írni.

DELELŐHELY KIHASZNÁLÁSA NÖVÉNYTERME-
LÉSRE. Abban az esetben, ha a delelő (marhaállás) már régi és sok éven át gyűlt össze ott a trágya, vagyis az ott össze-
érett és földdévált trágya nagyobb tömeget képez, akkor a terület talaja túlságosan hűves arra, hogy benne bármilyen növény is sikerrel lenne termesztendő. Ekkor legjobb úgy eljárni, hogy az állásban levő trágyát, illetve az azzal átitatott földet, amely egyébként igen értékes trágyát képez, rétre, kaszálóra vagy esetleg takarmánytermő szántóra kihordjuk trágyának. Ha ellenben nem gyűlt össze annyi érett trágya, hogy azt érdemes lenne kihordani, akkor olyan növényeket lesz célszerű a buja talajon termesztetni, melyeknek termésére és a termés minőségére a talaj bujasága nem hat hátrányosan. Ilyen növények a kender, a takarmányrépa, csalamádé, köles, eukorcirok.

ADJUNK ABRAKOT A LEGELŐRE JÁRÓ SÜLDŐNEK
IS! Nálunk ez nem divat. Egy kísérleti állomás alábbi adatai pedig mindenkit meggyőzhetnek arról, hogy a süldők abrakolása nagyon is gazdaságos eljárás. A ruhsdorfi kísérleti állomás 4 hónapos süldőit 4 csoportba osztotta. Az első csoport füves legelőre járt, de abrakot nem kapott. Ezek naponta vesztettek súlyukból 22 kgr.-ot. A II. csoport ugyanazon legelőn kívül naponta 1/4 kgr., a III. csoport 2/4 kgr., a IV. csoport 3/4 kgr. árpadarát kapott és a II. csoport naponta körülbelül 100, a III. csoport 200, a IV. csoport 300 gr. súlygyarapodást ért el egyenként. Ez pedig azt jelenti, hogy a legelőre járó süldőn 2,5 kgr árpáért 1 kgr. súlynövekvés érhető el.

KELTETŐ TOJÁSOK HELYETT EGYNAPOS CSIRKÉK SZÁLLÍTÁSA. Szállítás közben a keltető-tojások sokat szenvednek. Hogy a tovalról hozott és drágán fizetett tojások legnagyobb részéből nem kel ki csirke, azt a tapasztalt baromfitenyésztők a postaszállítás elkerülhetetlen kellemetlenségeinek (rázás, felmelegedés, lehűlés stb.) tudják be. E helyett most világszerte az egynapos csirkék postai szállítást ajánlják. Kosarat, faládákat béleljünk ki flanelszőrrel, talajszőrrel, fedelének egy részét pótoljuk légjárható drótszövetrel. Ilyen ládikákban a frissen kikelt csirkéket nyugodtan indíthatjuk utjukra, mert hiszen 48 óráig (a kikelés után) eleséget nem igényelnek.

MÉRGEZŐ FORRALT TEJ. Ha a forralt tej 1—2 napig meleg (szobahőmérséklet) környezetben áll, új életre kelnek benne egyes (vajsavbaktériumok, talajbaktériumok stb.) baktériumok, melyek spórába tokolódva átéltek a forralást és kezdik a tej — rothasztását. A romló tejben képződött anyagok felnőttéknél is okozhatnak hányást és hasmenést, míg csecsemőknél halálra vezethetnek. Ha tehát a forralt tej már több napig állott, ne adjuk azt csecsemőknek!

A MÉHEK ELLENSÉGEI. Amennyire kedvelt állat egyéb helyeken a legyeket pusztító pók, annyira kellemetlen vendég a méhes közelében. Ezért hálójával együtt el kell onnan takarítani. Sok méhet pusztítanak el — sajnos — a fecskék is. A halálfejtű lepke azért üldözendő, mert belopódzik a kaptárba, és mézet rabol. Ellene legjobb a rőplukát ráccsal ellátni. Ugyancsak sok bajt okozhatnak az egerek, a harkály, a darazsak, a méhfarkas stb. A lép tönkretételét a viaszoly okozza, mely beszökik este a kaptárba, petéit a viasztörmelvényekre lerakja; a petéből kibuvó hernyók földmászának a lépekre, ezeket összevissza furják. Legjobb eszköz ellene a tisztaság; a kaptár aljának gyakori tisztogatása, a tartalékélepek kénezése és esténként a kaptárok körül leskelődő molylepkék megölése.

HÁNY KANCA SZÁMÍTHATÓ EGY CSŐDÖRRE?
A kancák számának megállapításánál legyünk tekintettel a csődör fajtájára, korára, tápláltságára és vérmérsékletére. A melegvérű, javakorabeli, jó húsban levő (de nem elhízott!) és tüzes csődör több kancát tud eredményesen befödözni. Az is fontos, hogy mennyi ideig tart a fedeztetési időny, azaz milyen időközökben kell a csődörnek fedeznie. Általános elv, hogy a 3—4 éves csődör naponta csak egyszer vezetessék kancához; idősebb csődört naponta kétszer, vagy hetenként tízszer szoktak igénybe venni. Nálunk a kancákat februártól júniusig fedeztetik. Ilyen viszonyok közt a javakorabeli, jól táplált és elég tüzes csődörökhez 50—60 kancát, angol telivérekekhez — melyeket inkább kimélnék — 40 kancát szokás beosztani; hosszabb fedeztetési időnyben nőhet e szám, míg rövidebb időnyben és fiatal csődöröknel csökkenti kell azt.

TANÁCSADÓ

KÉRDÉS. *Tebemnek már egy hónapja nagyon híg a trágyája, ennek következtében az állat nagyon leromlott. Eddig meleg moslékot és száraz korpát kapott takarmány gyanánt?* (H. T. Hánta.) — FELELET. Az eddigi takarmány megfelelő. Talán a jelen esetben a moslék kissé híg volt, ez nem előnyös. Tessék az állatnak jó minőségű finom, száraz szénát és száraz korpát adagolni. Ha javulás nem áll be, úgy legjobb, ha állatorvoshoz fordul.

KÉRDÉS. *Községünkben a házhelyigénylők fel lettek szólítva, hogy fejenként fizessenek 450 K-t a kiszálló bizottság költségeinek fedezésére. Van-e erre vonatkozó kormányrendelet? (H. K. Sáp.)* — FELELET. A földművelésügyi miniszter f. hó 6-iki 70,000 sz. rendelete a házhelyek kijelölésére és kishaszonbérletek alakítására a múlt évi XXIX. törvénycikk értelmében megindított eljárás folyamán felmerülő költségekről úgy rendelkezik, hogy azokat a házhelyekben részesülők a kapott házhelyek területe arányában viselik. Akiknek házhelyre való érdemessége jogerősen megállapított, kötelesek a költségeket az eljárás megindításakor előlegezni, kivéve a teljesen vagyontalan hadirokkantakat, hadiözvegyeket és hadiárvaikat, akiknek kérelmére, ha ez költségelőlegre készpénzzel igazoltan nem rendelkeznek, a költségeket a földművelésügyi tárca előlegezi. Az erre irányuló kérelem a községi előljárósnál nyújtandó be, mely azt a tényállás megfelelő vizsgálata és igazolása után felterjeszti a földművelésügyi miniszterhez s a kérvény elintézéséig az ilyen házhelykérelmezőktől költségelőleg nem követelhető, egyébként azonban a megállapított költségelőleg lehetségesen igazolása a házhelykijelölési eljárás megindításának előfeltétele.

KÉRDÉS. *Májusi fehérek retkem hatalmas lombot fejlesztett, de gyökerei nem busosodnak, mi az oka? Lesz-e belőle retek? (Egy előfizető, Fűzesabony.)* — FELELET. Valószínűleg megfázott a növény, mert legkorábban április 1-én lehet csak vetni. Hogy lesz-e belőle retek azt a lombból megállapítani nem lehet. Tessék egy példányt a Kertészeti Tanintézethez beküldeni (Budapest, I., Ménesi-u. 45.), a hol szívesen adnak felvilágosítást.

KÉRDÉS. *14 liter pálinkám van, kisüstön főzött, az állami pálinkamérőn 50 fok, a rendes mérőn 20 fok. Ujravaló megadóztatás alá kerül-e ez, mennyi a kedvezmény, hány liter, hány fok? (Egy előfizető, Apostag.)* — FELELET. Nem kerül ujravaló adóztatás alá. A kedvezmény 10 liter abszolút foku pálinka.

KÉRDÉS. *Mezőgazdasági munkásházamat résztörlesztésre vásároltam, még nincs nevemre írva ki viseli a vagyonszállítást? (Alsóréti Újtelep-Szentes.)* — FELELET. A vagyonszállítást az fizeti, akinek nevén az ingatlan van.

KÉRDÉS. *Hárman vagyunk testvérek és szüleinktől örökölt ötszázszáz négyyszögöl beltelen épült házban együtt lakunk. Igényelhetünk-e házhelyet? (3733. előfizető.)* — FELELET. Házhelyet az igényelhet, akinek nincs semmiféle ingatlana vagy beltelke, ahol lakhatik.

KÉRDÉS. *Van-e joga a postamesternek az érkezett postacsomagok lemerésért díjat követelni? (Hosszúpályi.)* — FELELET. Az érkezett csomagok hivatalos megméréseért díj nem követelhető.

KÉRDÉS. *Községünk határában levő nagybirtokból házhelyet vettek igénybe, ami ellen a birtokok felebbezással élt. Sikeres fog-e ez járni? (Balatonbózsok.)* — FELELET. A házhely kijelölésénél a közérdek az irányadó és így a felebbezés is ebből a szempontból lesz elbíráva.

KÉRDÉS. *A rekviráló-bizottság még 2 q tengerit követel tőlem. Nekem tengerim nincs, köteles vagyok-e ennek dacára tengerit beszállítani? (B. I. Kiskunlacháza.)* — FELELET. A tengerit beszállítani köteles. A kivetés nagysága ellen annak közhírré tétele után a törvény által előírt záros határidőn belül felebbezással élethet volna.

KÉRDÉS. *Hol kapható maszlagos-nadrágulya mag tenyésztési célra? (N. J. Orosháza.)* — FELELET. Tessék a Gyógy- és Ipari növények Forgalmi Irodájához, Budapest, Lónyay-utca 7. sz. fordulni. 1 kg. maszlagos nadrágulya ára 35 K.

KÉRDÉS. *Birtokomon sok salétrom van. Érdemes-e a gyűjtésével foglalkozni? (Egy előfizető, Nagykháló.)* — FELELET. A kérdésre a leírás után és látatlanba válaszolni nem lehet, azt csak szakember a helyszínen állapíthatja meg. Tessék esetleg szakember kiküldése végett a Chémiai Intézet és Vegykísérleti Állomáshoz (Budapest, II., Heltay Ferenc-utca 34. sz.) fordulni.

KÉRDÉS. *Az amerikai közméte lisztharmit ellen ajánlott olasz rézgálic hol kapható? (Mezőcsádi szövetkezet.)* — FELELET. Tessék a Mezőgazdák Szövetkezetéhez (Budapest, V., Alkotmány-utca 29.) fordulni.

KÉRDÉS. Lehet-e szélmalomban gabonát őrlni és előállítható-e ott jó minőségű liszt? (H. A. Mecsér.) — **FELELET.** A szélmalomban lehet jó lisztet előállítani. Az őrlés módja a belső berendezéstől és a kövektől függ. A szélmalom felállításánál legfőbb kellék, hogy a vidéken van-e állandó és elegendő szél.

KÉRDÉS. Hová fordulhatok villámhárító beszerzése végett? (Ny. B. Hajdunánás.) — **FELELET.** Tessék a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez (Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz.) fordulni.

KÉRDÉS. Hol van rokkant katonákat ipari foglalkozásra kiképző képző-iskola? (Sz. M. és V. K.) — **FELELET.** Rokkanképző iskola Vácott van. Bővebb felvilágosítást az intézet igazgatósága ad.

KÉRDÉS. Eladtam egy négyéves tehenet kéthetes borjával együtt. Tudtommal a tehennek semmi baja nem volt. A veendő két nap múlva visszajött és követelte a tehen visszavevését, mert annak állítólag tödőldgúldása van. A törvény kötelez-e az állat visszavételére? (Sz. A. Hajdutejtelen.) — **FELELET.** A jelzett bajra nincs a szavatosság megállapítva, amelynek értelmében bizonyos határidőn belül a visszavétel érvényesíthető volna. Viszont a bíróság megállapíthatja a kártérítési és szavatossági kötelezettséget minden olyan bajra nézve, amely a szokásos megszemlélésnél fel nem ismerhető és amelyre nézve utólag beigazolható, hogy az állat a bajt még az eladónál szerezte.

KÉRDÉS. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási r.-t.-nak van-e alkalmazottakat kiképző iskolája? (Egy előfizető.) — **FELELET.** A társaság a hajószalkalmazottakat gyakorlatilag

képezi ki. A hajóoszték részére a kereskedelemügyi minisztérium által fenntartott hajóosztási tanfolyam adja meg az elméleti képzettséget. Ennek fővétel feltételei: középiskolai érettségi és legalább három havi hajószolgálat valamely hajón. Részletes felvilágosítást a közlekedési tanfolyam igazgatósága (Budapest, VIII. ker., Luther-utca 6. szám) ad.

KÉRDÉS. 1. Szabad-e dohányt termelni úgy, hogy én kiválton az engedélyt 200 paldnára és a szomszédokkal felesben termelnék, vagyis, hogy fele az én, fele pedig az ő kertjébe lesz kiültetve? 2. Tehenem nagy melegben menésközben száját eltája és látszik, hogy valami baja van; a iármozds nem-e árt neki? (Egy olvasó, Velence.) — **FELELET.** 1. A 10.950. M. E. számú kormányrendelet értelmében a saját használatra termelt dohányt csak az engedélyes termelő és a vele közös háztartásban élő 16 évet betöltött férfi családtagjai fogyasztathatják. A rendelet szerint szomszédjának külön kell a dohánytermelési engedélyt

Műkedvelő előadás Erdősokonyán.

(Beküldte Kiss János.)

Az erdőcsokonyai ifjúság mult hó 3-án a hadirokkantak javára színi előadást rendezett. Előadták a «Vörös sapka» című népszínművet Mencseli János rendezésében. Az előadás kitűnően sikerült.

KÉRDÉS. Kincstári lovaknak gazdasági használatra való engedélyezése tárgyában hová forduljak? (K. M.) — **FELELET.** Az engedélyezés tárgyában tessék a legközelebbi lovassági parancsnoksághoz fordulni.

KÉRDÉS. Nagyon elszaporodtak nálam a svábbogarak. Mivel irtható? (T. J.) — **FELELET.** A svábbogarak irtására igen jó szer a borax. Egy kevés cukorral összekeverve, fujtatóval a lyukakba és járatokba fujtatjuk. Egy-két nap múlva az eljárást meg kell ismételni. Németországban a boraxsal való védekezéssel igen jó eredményeket értek el.

KÉRDÉS. Nöllen, 22 éves földműves vagyok, van-e igényem házhelyre? — **FELELET.** Csakis önjogú, vagyis nagykorú egyének igényelhetnek házhelyet. Helyes tehát, hogy édesatyja nevére kerül a házhely. Az épületet lehet a maga nevére teleknyveztetni.

KÉRDÉS. Hol vannak jelenleg erdészeti szakiskolák? (B. H. Bánk.) — **FELELET.** Az erdészeti főiskola Sopronban, az erdészeti szakiskola pedig Tatatóvároson van. A nevezett intézetek a kérdezőkre készséggel adnak felvilágosítást.

kérni. 2. A tehennek valószínűleg valami belső baja van, talán lélegzési nehézségek. Tessék állatorvossal megvizsgáltatni.

KÉRDÉS. Milyen tápereje van a babnak és hogyan etethető? (Olvasó, Felsőház.) — **FELELET.** A babfehérje tartalma nagyobb mint az árpáé és a zabé. Csakis megfőzve etethető, így nincs puffasztó hatása. A vizet a megfőzött babról le kell önteni. Olyan állatokkal legmegfelelőbb etetni, amelyeknek nagy a fehérje szükséglete.

KÉRDÉS. Kukorica alá istállótrágyát akarok adni, mikor hordjam ki, most vagy tavasszal? — **FELELET.** Mindenesetre jó lesz az istállótrágyát még most tél elején kihordani és azonnal alá is szántani. Ilyen módon még elkorhad addig, amíg a kukoricát vetni lehet, a benne foglaltató növényi tápanyagok könnyen oldhatóvá, jól hozzáférhetővé válnak és nem vész el belőlük majdnem semmi. A kitergetett, de alá nem szántott trágyát veri az eső, fújja a szél, míg végre is abból alig marad meg más, mint a szalma. Ilyen trágyától hatást nem várhatunk

KÉRDÉS. Igaz-e, hogyha a tükör eltörik, az hét évig szerencsétlentéget jelent? (Turkova.) — **FELELET.** Ez a főfogás babona.

Olvasóinkhoz!

Május 1-ével új előfizetést nyitunk, s mindazoknak, akik legalább egy féltre előfizetnek, vagy előfizetésüket fél-évvél meghosszabbítják, ingyen és bérmentesen küldjük meg a földbirtokreformtörvény magyarázatát, amely minden kisgazda és földműves számára nélkülözhetetlen; vagy esetleges kívánságára ehelyett egy

művészi képalbumot, mely hat darab művészi, több színnyomású képet tartalmaz.

Gyűjtőinknek

két gyűjtött előfizető után egy keretelésre alkalmas, több színnyomású művészi képet adunk ingyen,

öt gyűjtött előfizető után HOGYAN LEHET FÖLDHÖZ JUTNI? című könyvet, a földreformtörvény magyarázatát adjuk, mely minden gazda és földműves számára nélkülözhetetlen;

tíz gyűjtött előfizető után lapunkat tiszteletpéldányként küldjük meg a gyűjtő címére, vagy egy értékes könyvet, vagy pedig egy hat darab művészi képet tartalmazó, művészi képalbumot adunk ingyen.

Lapunk előfizetési ára féltre 60 korona, egész évre 110 korona.

A «Vasárnap» kiadóhivatala
(Budapest, IV., Múzeum-körút 1.)

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

AZ ANGOL ALSÓHÁZ ELFOGADTA A TRIANONI BÉKESZERZŐDÉST. Az angol alsóház elfogadta a trianoni békeszerződés becikkelyezéséről szóló javaslatot. A vita során Harmsworth külügyi államtitkár hangsúlyozta, hogy az osztrák-magyar monarchia földarabolása kellemetlen következményekkel jár. A külügyi államtitkár kijelentette még, hogy Magyarország mindenképpen fényes jövője van. A trianoni szerződés tárgyalása idején a parlamentet valósággal elárasztották térképekkel és a képviselők a térképek nyomán meglepődve állapították meg, hogy Erdélyben és a Felföldön nagy magyar tömbök vannak, amelyek most idegen fennhatóságok alá kerülnek.

JÓZSEF FŐHERCEG AJÁNDÉKA A MAGYAR NEMZETI MÚZEUMNAK. József királyi herceg a magyar Nemzeti Múzeumnak átengedte a birtokában levő Kossuth-émlékeket. Egy díszes ezüst serleget, két karkötőt és tíz kiadatlan Kossuth-levél eredeti kéziratát. Azonkívül följánlotta ajándékként megőrzésre azt a feszületet, amelyre a gyászosemlékű Károlyi-kormány tagjai az esküt tették és azokat az eredeti okmányokat, amelyekben Károlyi, Kunfi, Jászi és társai a koronás királynak és a magyar alkotmánynak hűséget és engedelmességet esküdtek.

AZ OLÁHOK A NAGYKÁROLYI KOSSUTH-SZOBROT IS ELPUSZTÍTOTTÁK. Annak a tervszerű pusztításnak, amellyel az oláhok Erdély magyar emlékeire vetették magukat, most a nagykárolyi Kossuth-szobor is áldozatul esett. «Ismeretlen» tettesek a szobrot éjjel ledöntötték s megrongálták.

Kép a Tisza-bűnpör tárgyalásáról.

Hüttner Sándor, akit már a katonai bíróság 15 esztendőre ítelt a gyilkosságban való részvétel miatt, a most folyó polgári tárgyaláson vallomását mondja el.

A TISZA-PÖR TÁRGYALÁSA. A bíróság az elmúlt hét folyamán Hüttner Sándort hallgatta ki tanuként a Tisza-pörben, akit a hadosztálybíróság már tizenöt évi börtönrre ítelt. Hüttner igen terhelően vallott Fényes, Kéri és Friedrich szerepeiről, vallomása azonban tele volt ellentmondásokkal, amelyeket az elnök eléje is tárt. Hüttner a keresztkérdések súlya alatt emlékezőtehetségének megromlására hivatkozott. Itt említjük meg, hogy Rakovszky Egon százados Friedrich István védőivel közölte, hogy csapattesténél szolgált egy Friedrich István nevű őrmester, akinek személyleírása teljesen ráillik a volt miniszterelnökre. Az őrmester a forradalom alatt Pesten volt. A védők nyomozást indítottak az ügyben.

A LENGYEL KAMARA KÜLDÖTTSEGE A FŐVÁROSBAN. A lengyel-magyar kamara negyven-tagú küldöttsége érkezett az elmúlt hét csütörtökjén Budapestre. A küldöttség pénteken misét hallgatott a Mátyás-templomban, délután pedig megkoszorúzták a Petőfi szobrát. A következő napokon a főváros nagyobb gazdasági üzemeit tanulmányozták. A miniszterelnök kihallgatáson fogadta a lengyel testvéreket. Vasárnap az Operában díszelőadás volt a tiszteletükre.

CSATORNA DEBRECEN TŐL A TISZÁIG. Ferenczy Sándor tisztviselő részletesen megokolt beadványt írt Debrecen város tanácsához, amelyben a Debrecen—Tisza-csatorna tervét fejtegeti. A beadvány most a műszaki hivatal előtt fekszik. Érdekes, hogy a város történelmi levéltára egy Mária Terézia korából származó okmányt őriz, amely ugyanezzel a tervvel foglalkozik.

AZ ERDÉLYI ÉS BÁNÁTI FÖLDBIRTOKREFORM. Garoflid oláh földművelésügyi miniszter a napokban a parlament elé terjesztette az erdélyi és bánáti földbirtokreformra vonatkozó törvényjavaslatot. Az indokolás szerint a törvényterv egymillióhatszáz ezer hold földet oszt fel és sajátít ki, míg 1919 óta csak 800 ezer hold föld állott kényszerbirtokban.

HÁNYAN VÁNDOROLTAK A MULT ÉVBEN AMERIKÁBA? Az amerikai statisztikai hivatal kimutatást adott a bevándoroltakról. Eszerint az 1920. június 30-án végződött hivatalos évben 621.576 különböző nemzetiségű bevándorló érkezett az Egyesült Államokba. Ugyanebben az időben 428.062 ember távozott el Amerikából. A bevándorlók közül mindössze 306 magyar lépett partra. A 306 magyar közül ötvenet különböző okok miatt nem engedtek be Amerikába. Az elmúlt hivatalos évben az amerikai statisztika szerint 14.233 ember vándorolt vissza Csonka-Magyarországba.

Gyűrű órával.
Legújabb francia divat.

SZAZHARMINCÖT-MILLIÓ KORONA KÁRT OKOZTAK AZ OLÁHOK SZENTÉSEN. Az 1919-es árak szerint az oláhok által Szentesen okozott kár 135 millió korona. Ebből 93 millió esik olyan javakra, amiket a martalócok fizetési ígérettel, de egy krajcár fizetése nélkül vittek el.

OROSZ CÁRI ÉKSZEREK EGY HADIFOGSÁGBÓL VISSZATÉRT KOCSISNÁL. A nagykanizsai rendőrség letartóztatta Ternovecz Imre orosz fogságból visszatért bánok-szentgyörgyi kocsiát, aki egyik ékszerésznel óriási értékű drágaságokat akart eladni, amelyekről bebizonyosodott, hogy orosz cári családi ékszerek. Ternovecz az ékszereket állítólag 300 rubelért vette Oroszországban egy vörös katonától.

MEGSZÖKNEK A FRANCIA NŐK AMERIKÁBÓL. A háború alatt rengeteg francia nő lett amerikai katona felesége, de nagyon sok volt olyan is, aki kínait vagy afrikai nékét választott férjéül. Ezek a házasságok majdnem kivétel nélkül szerencsétlenül végződtek. Amerikából tömegesen szökdösnek vissza a francia nők Franciaországba.

VÉRES HARCOK A CSERNYIGOVI KORMÁNYZÓSÁGBAN. A csernyigovi kormányzóságban véres harcok folytak a szovjetcsapatok és az ukrán ellenforradalmárok között. Az ukránok elfoglalták Oster városát. A bolsevikok újabban Ukrajnának megszállott részein tömegesen vetik fogságba az ukrán értelmiséget.

OLÁH RENDŐRFŐNÖK MINT RABLÓVEZÉR. Focsi oláhországi város lakosságát hetekig tartotta rettegésben egy rablóbanda. A rendőrség «erélyes» nyomozása sohasem vezetett eredményre. Most a csendőrség elfogta a banda tagjait és ekkor kiderült, miért nem sikerült a rablókat eddig ártalmatlanná tenni. A bandának ugyan a város rendőrfőnöke Dinulescu is tagja volt. A rendőrkapitányt, aki bűnét beismerte, letartóztatták.

KUN BÉLA CSALÁDJÁT INTERNÁLTÁK. Kun Béla felesége és két gyermekét Olaszországból az osztrák határmenti Arnoldsteinba érkezett, miután az olasz kormány kiutasította őket. A családot egyelőre Arnoldsteinban internálták.

CUKORSÜVEGEK, AMELYEK DINAMITOT TARTALMAZTAK. A drezdai pályaudvaron három mázsa súlyú cukorsüvegeket találtak. A megindított vizsgálat kiderítette, hogy a cukorsüvegek robbanóanyagot tartalmaznak. A rendőrség lefoglalta a küldeményt és a tíz mázsa dinamitot biztos helyen őrizte be.

HARDING BEIKTATÁSA ÓTA 50.000 EMBERREL FOGOTT KEZET. Az Unio új elnöke, Harding, aki ma Amerika legnépszerűbb embere, rekordot teremtett a kézszorítás történetében. Hivatalbalépésétől kezdődően körülbelül ötvenezer látogatóval szorított kezét. A beiktatást követő három héten Harding naponta átlag kétezer emberrel fogott kezét.

MIT ÉR A SZOVJETPÉNZ. Ukrajnában most bélyegezik le a szovjetpénzt. A szovjet százrubelesek lebélyegzésük után két hrvni (egy korona) értékben hoznak forgalomba. Hasonlóképpen a 250 rubelesek 5, az 500 rubelesek 10, a sárga ezerrubelesek 20 és a fehér ezerrubelesek 2 hrvni értékűnek veszik. Az összes többi szovjetbankjegyeket teljesen kivonják a forgalomból.

MENNYIBE KERÜL A BÉKE? Az angol lapok közlik, mennyit adtak ki a bizottságok, melyek 1919-ben résztvettek a béketanácskozáson. Ez a kimutatás érdekes olvasmány. Többek közt szerepel itt egy 350.000 frankos tétel nyomtatványokra, melyek a Párisól Londonig való utban elveszték. 60.000 frankot költött el az a bizottság, melyet a Kaukázusba küldtek, de a bizottság munkájáról semmit se tudnak jelenteni. Több ezer frankot fizettek ki párisi szállókban az eltört és megrongált holmikért. Legszebb tétel ez: Ebéd Boulogneben, melyet ismeretlenek adtak ismeretleneknek... A szomorú csak az, hogy ezt az ebédet és minden fönti tételt mi fizetjük le — a győzőknek.

4000 MUNKÁS SZTRÁJKOL AZ ERDÉLYI ARANYBÁNYÁKBAN. Az erdélyi aranybányák munkásai sztrájkba léptek. A sztrájkolók száma közel 4000. A sztrájk oka az, hogy a bányászok három hónap óta az államtól sem fizetést, sem élelmiszereket nem kaptak.

FURFANGOS CSALÓ. Egész különös módon károsított meg egy bukaresti ékszerészt egy előkelően öltözködött szélhámos, akinek jobb karja hiányzott. Fényes automobilon megjelent az ékszerész üzlete előtt és ékszer választott egy román hercegleány részére. Az ékszer 190 ezer leibe került és mivel az előkelő megjelenésű vevő csak 20 ezer leit tudott az ékszerért kifizetni, hiányzó jobbkarjára hivatkozva kérte az ékszerészt, írja le neki a következő levelet: «Kedves Helén! Kérlek adj át a soffőrömnek 170 ezer leit, hogy egy ékszeret vehessen. Jdnos». Az ékszerész készséggel eleget tett vevője kívánságának, aki egy külföldi követség tagjának nevezte magát. A vevő erre eltávozott, de előbb meghagyta soffőrjének, hogy menjen lakására az összegért és azután váltsa ki az ékszeret. Az ékszerész azonban hiába várta a soffőrt, mert sem a vevő, sem a soffőr nem jelentkeztek. Midőn délben hazatért, felesége azzal a kérdéssel fogadta, vajjon milyen ékszeret vett azért a 170 ezer leiert, amelyet egy soffőr útján kért. Az ékszerész csak most vette észre, hogy közönséges csalónak esett áldozatul és hogy a csaló nevében tulajdonképpen saját feleségének írt.

KÜLÖNÖS BOSSZÚ. A gothai (Németország) elhamvasztó intézet igazgatóságánál két fiatal nő jelentkezett és egy fiatal ember hamvainak kiszolgáltatását kérte. A két nő kijelentette az intézet igazgatója előtt, hogy az öngyilkos fiatalember szülei megbizásából keresik a hamvakat. Néhány nap mulva azonban jelentkeztek a szülők is és ekkor derült ki, hogy nem bíztak meg senkit a hamvak átvételével. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a két nő bosszúból járt el.

A VIGSZINHÁZ SZINPADÁN szerepel a «Románca» mindegyik előadásán a legújabb találmányú Sternberg-féle «Salon-Etofon», melynek csodás művészi éneke az eredetitől meg sem különböztethető. Etofon-Salon. Rákóczi-út 60.

Bicikli, melyet motor hajt. Amerikában divatos közlekedési eszköz.

VÁGÓMARHAVÁSÁR. *Bika* jobbminőségű (kilogrammonként) élősúlyban 26—32 K, silányabb 20—25 K, *okör* jobbminőségű 36—44 K, középminőségű 25—35 K, silányabb 18—24 K, *tehén* 18—31 K, *bivaly* 16—25 K, *növendék* 15—25 K, *kicsontozni való* 12—17 K.

LÓVÁSÁR. *Nehéz kocsi* 16.000—62.000 K, *könnyű kocsi* 18.000—21.000 K.

SERTÉSVÁSÁR. *Fiatál nehéz sertés* 66—70 K, *középminőségű* 60—62 K, *sovány sertés* 60—65 K, *át nem vészelt sertés* 55 K, *szalonna* 70 K, *zsír* 84 K.

BORJÚ ÉS JUH. *Borjú* 30—58 K, *juh* 17—36 K.

BÓR ÉS FAGGYÚ. *Borjúbőr* kilogrammonként 40 K, *marhabőr* 20—25 K, *juh bőr* 15 K. A faggyupiacon az árak változatlanok.

BAROMFI ÉS TOJÁS. *Élis csirke, rántani való*, párja 182—120 K, *sültivaló*, párja 200—240 K, *élis hizott kacsa*, kg.-ja 100—105 K, *élis hizott liba*, kg.-ja 100—105 K, *élis tyúk*, párja 200—300 K, *tisztított hizott kacsa*, kg.-ja 100—120 K, *liba* 100—120 K, *friss tojás* drbja 280—3 K.

ZÖLDSÉGFÉLÉK ÉS GYÜMÖLCS. *Sárgarépa* kgr.-ja 6—7 K, *petrezselyem* 13—16 K, *vöröshagyma* 450—5 K, *fokhagyma* 17—24 K, *céklerépa* 4—5 K, *burgonya* 3—5 K, *fajalma* 90—120 K, *dió* 48 K, *fejlesztáta* egy darab 5 K, *tisztított paraj* kg.-ja 10—15 K.

BOR ÉS SZESZ. *Homoki borok* 15 K-tól feljebb, *urasági borok* 20—30 K között mozognak. Finomított szesz helyben adózva 180—185 K, másodkézből 170—375 K, kontingens nyers szesz a termelő állomáson 60 K, finomított szesz 75 K.

IDEGEN PÉNZNEMEK LEGMAGASABB ÁRA 1921 április 26-án. 1 drb *Napoleon-arany* 817 K, *angol font* 1130 K, *dóllár* 258 K, *francia fr.* 19 K 70 f, *svájci frank* 45 K 50 f, *német márká* 4 K 18 f, *olasz lira* 12 K 60 f, *orosz rubel* 1 K, *román lei* 4 K, *cseh szokol* 3 K 60 f, *szerb dinár* 7 K 15 f, *lengyel márká* 34¹/₂ f, *osztrák korona* 41³/₄ f, 1 drb *ezüst korona* 14 K, 100 magyar koronáért Zürichben 222 svájci frankot fizettek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Olvasóink újabban oly nagy számban küldenek hozzánk verseket és rejtvényeket, hogy mai számunktól kezdve, hétről-hétre fogjuk megjegyzéseinket közölni a fenti rovatban. Az érdekeltek nevük kezdőbetűiről és a helységnevről fognak ráismerni a reájuk vonatkozó sorokra.

Többeknek. Türelmet kérünk mindazoktól, akik rejtvényeket küldöttek be hozzánk, mert a jó rejtvényekre ugyanis rá kerül a sor. De mivel lapunk terjedelme nem nagy és csak egy rejtvényt tudunk egy számban közölni, kissé várakozni kell. Majd ha a «Vasárnap» a papírárak olcsóbbodásával nem 12, hanem 25—30 oldalra fog megjelenni — talán nem is sok idő múlva — akkor módját fogjuk ejteni annak, hogy egy-egy számban több rejtvényt közöljünk. Addig azonban jóakaratot és türelmet kérünk! — A «Vasárnap» első pályázatán résztvettek munkáit — mint közöltük már — külön könyvben adjuk ki; a könyvet most nyomják, jövő heti számunkban már az árát is közölni fogjuk. — **Ist. P. J. Szentes.** Verseinek gondolata szép, csak nem tudja meg kellőképpen kifejezni és nincsen tisztában a rimekkel, a verssorok végső szótagjainak összecsendülésével. Ezt meg kell tanulni! A beküldött rejtvényekből közölni fogunk. — **V. B. Nyulalu.** Rejtvénye jó. — **G. M. Gyula.** 1. Bármilyen rejtvényt beklódbet bármikor. 2. Kivánsága szerint megindítottuk a szerkesztői üzenetek rovatát. 3. Kisebbségi terjedelmű, de jó verseknek helyet tudunk adni. — **Sz. J. Kistelek.** A rejtvényt nagyon könnyen meg lehet fejteni, nem felel meg. — **Ca. L. Fonó.** Nem szabad olyan rejtvényt készíteni, amely egy közismert verssort rejt magában, mert ennél csak az első szót kell megfejteni, a többi már úgy is tudja az ember. A betűrejtvényekből valamelyiket közöljük. — **Ca. J. Csanádapáca.** Kis átalakítással megfelel. — **D. J. Hűdszentmikály.** Rá kerül a sor. — **B. L. Urányfalva.** Nem jó mondatot választott, ezt mindenki ismeri. — **K. J. Répeclak Jók.** — **Sz. Gy. Városhidvég.** Nem felelnek meg a mondatok, mert közismertek. Válasszon mást. — **D. K. Sárvár.** Jó. — **G. M., U. E. Csongrád.** Jó. — **H. J. Tiszassus.** Az első nem jó, mert nem szabad olyan tárgyat rajzolni, amelyből csak egy betűt használunk. Rejtvényt úgy kell csinálni, hogy minden, amit rajzolunk, lehetséges a teljes nevén szerepeljen. A másik mondatát mindenki ismeri. — **E. J. Kunmadaras.** On is tárgyakat rajzol és elvagdossa azokat, ezt kerülni kell. — **Sz. E. Vitka.** A rejtvényt kiűző, de nagyon kevesen fogják megfejteni. Sorát ejtjük. — **M. J. Szelep.** Nem szabad olyan mondatot választani, amit mindenki ismer. — **B. A. Túrkeve.** Tessék azt a mondatot nehezebbre csinálni. Nem szabad a leggyorsabb fogalmakat választani. — **E. J. Alap.** Jó. **K. M. Hajdunánás.** A beklódbet versek közül az elsőben észinte érzés dobog, csak itt-ott még döcög. A második gondolatát nem tudta kifejezni. Próbálkozzék tovább. — **K. Gy.-né. Szentes.** A rejtvények közül közölni fogunk.

Főszerkesztő: MESKÓ PÁL. Főmunkatárs: BUDAY BARNA.
Felelős szerkesztő: SCHANDL KÁROLY DR.

Felelős kiadó: MESKÓ PÁL.

Az elegáns világ cipőkremje
Gyártja: Herceg Géza, V., Bálvány-utca 16.

Csépléshez
új gabonás

zsákok

ismét legolcsóbb áron kaphatók
Fleiner Jenő és társa zsáknagykereskedő-
nél, Budapest, V., Perczel Mór-utca 4. Tel. 119-76.

Drótkerítéssel

megvédi házatját, baromfiudvarát
és az elvetett magot. Kérjen árlapot
Haidekker Sándor drótfonat-
gyárosnál
Budapest, Üllői-utca 48/27.

NEUSCHLOSS-LICHTIG
Repülőgépgyár és Faipar R. T. Budapest.

Központi iroda: Budapest, V. ker., Balaton-utca 2.
Telefon: 156—154, 79—43.

Gyártelepek: Budapest, V. ker., Pozsonyi-út 21—23.
Pestszentlőrinc, Gyömrői-út, Albertfalva.

GYÁRT: Gazdasági szekeret-
ket, szekeralkatrészeket,
mezőgazdasági felszerel-
ési cikkeket, mindennemű
szerszámnyeleket, kiscza-
da- és konyhabutorokat,
konyhaeszközöket, azon-
kívül parkettát, bútort,
torna- és sportszereket.

Drótkerítések

nagy választékban, jutányos áron beszerezhetőek
WITTMANN JÁNOS sodronyárugyárában,
Budapest, V., Sziget-utca 4—6. a Nyugati
pályaudvar átellenében. Kérjen árjegyzéket.

Necsak olvassuk, hanem ter-
jesszük is a magyar gazdák és
kisiparosok egyetlen napilapját
az **ÚJ BARÁZDÁT**
és legszebb képes hetilapját a
„VASÁRNAP”-ot.

Nagyapáról unokára

száll a híre a legtökéletesebb háziszernek, a

Diana-sósorszesznek,

mely úgy külsőleg bedörzsölésre, mint
belsőleg cukorra cseppentve, csodá-
latos eredménnyel használható mint
fájdalomcsillapító, bűsítő, felhűsítő,
egészségpótló szer. Egy kis üveg
ára 16 korona, egy középvégé ára
40 kor., egy nagy üveg ára 80 kor.

Kapható mindenütt!

Főelárusítóhely:

Diana Kereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Nádor-utca 30. sz.

REGÉNY,

TALIZMÁN

IRTA: SOMLAY KÁROLY

(17. folytatás.)

— Nem hallottam, azaz hallani hallottam...
 — És nem is gratulált, maga udvariatlan ember...
 — Hát izé, akit a vesztőhelyre visznek, az nem gratulálhat a bakónak, legfőlebb önmagának...

Lenke elpirult. Elhibázta a témát, érzékeny húrta tette az ujját. Más tárgyra tért át.

— Olvas? Mit olvas? — kérdezte.

— Asszonyokról olvasok — felelte, a könyvet hóna alá csapva Tamás.

— Hát maga is érdeklődik az asszonyok iránt?

— Nem épen. Vagy ha érdeklődöm is, csak elméleti érdeklődéssel kísérem a nőket. Orvosnövendék vagyok, hát pusztán csak tudományos alapon érdeklődöm a nő iránt.

— Férjes nő vagyok, nem veszi hát rossz néven, ha kérdezem, hogy a nő csókra termelt finom ajkai iránt nem érez vonzódást?

— Eddig nem tapasztaltam magamon a vonzódás tüneteit. Ilyen bacillusokról még nem olvastam.

— Lelki vonzalmat sem érzett soha nő iránt?

— Egyik tanáromtól hallottam, hogy a férfi és a nő lélekben mint két idegen áll egymással szemben. Gondolatközösség, érzelmi összhang tehát sohasem lehet közöttük.

— Úgy látom, maga egészen átszellemesedett a sok tudománytól, szegény Tamás. Ámbár lehet, hogy igazságokat mondott legalább annyiban, hogy bizonyos nő csak bizonyos férfival lehet érzelmi és gondolatközösségben.

— Talán így van, talán én is ezt akartam mondani és helytelenül fejeztem ki imént a gondolataimat.

A baba fölébredt a kocsiában. Sírt. Hasztalan hajolt föléje csókokkal a mama, a baba csak tovább nyafogott.

— Orthon felejtettük a játékot, a Nyoki úrfit. Ha a játékja itt lenne, elcsöndesednék — mondta a dada.

— Van az én zsebemben játék, nagyságos asszonyom. Ha kegyes lesz megengedni, adok én játékot a babának — udvariaskodott Tamás.

— Kíváncsi vagyok a tudós doktor úr játékára — kacagott Csóromné.

Tamás belenyúlt a mellénye zsebébe. A szíve fölött volt a mellényzseb, ahonnet lassanként hétféle gombot kotorászott elő és odarakta őket a baba csipkés párnájára.

— Nini, gombok! — rebtent ki a meglepődés Csóromné ajkain.

— Igen. Gombok. Hétféle hét gomb.

— Hol vette maga ezeket a furcsa gombokat?

— Valamikor régen egy szőszke apróság varrta őket egy kosztos diák kopott mándlijára... A kosztos diák alighanem én voltam...

— És maga őrizt ezt a hét izét?

— Őrzöm. A síromba is magammal viszem ezt a hét izét... Ez a hét izé az én ereklyém, az én talizmánom — mondta lesütött szemekkel Tamás, aztán egyenként fölszedte a gombokat és köszöntés nélkül tovább ment.

Csóromné sokáig nézett a fiatalember

után, aztán ráborult a fia csipkés párnájára... A csipkés párna néha arra is jó, hogy beszívja a titkon ejtett könnyeket.

Gombbal se vallott még soha senki szerelmet, csak Csórom Tamás... A vallomással meggyengítette ugyan az iménti tudományos kijelentéseket, de mégis örült, hogy a Lenke iránt sok év óta táplált érzelmeit — bár jelképes módon — de mégis csak meg merete mondani annak, akit illet. Legalább nem eszi tovább a saját lelket az évek óta dugdosott titok.

Csóromné ment, mendegélt a napsütéses úton. Szapora lépésekkel aprózott előre; maga sem tudta hova, merre. Képzületében az ura mellé állította a fiatalembert, aki tíz év óta őriz a zsebében hét gombot csak azért, mert ezeket ő, a Lenke kisasszonyka varrta egykor a kabátjára... Talán másként alakult volna az élete, ha a gombokat két-három évvel korábban mutatta volna fel előtte ez a fiatalember...

Az összehasonlítások minden skáláján keresztülvette Rudolft és Tamást; nyugodt tárgyilagossággal tette mérlegre a két fiatal férfit és önmaga is megdöbbsent, mikor az összehasonlítás Tamás javára dőlt el...

— A határfánál volnánk ám, nagyságos asszonyom! — figyelmeztette a dada — talán visszafordulnánk?

— Igen, forduljunk vissza — szölt Csóromné és felnyitotta ernyőjét, hogy elrejtse az arcát.

Hátha a dada leolvassa orcájáról a felszabadult gondolatokat... Forduljunk csak vissza a gondolatokkal, mert ha a határfán túl szabadítjuk a gondolatokat és az eszméléseket: olyan végzetes útra találunk lépni, ahonnet nem lehet majd visszafordulni...

Tamás hazament. A pitvaron egy szalmaszékre ült, rágyújtott a hosszúszerű pipára és nézte a gomolygó fűrtös felhőket. Olyanok voltak most a felhők, mint a régi himzések, keleti fátyolok; olyanok voltak, mint az áttetsző antik porcellánok.

Régi legendák jutottak eszébe. A veszprémi hajdankori menyecskefa is eszébe jutott; ez a fából faragott női alak, amelyik a régi büntető igazságszolgáltatásban magához ölelte a vallatóra fogott delikvenst és fakarjával addig ölelgette a szerencsétlent, amíg kinyában vallott.

— Most én is a menyecske karjában voltam, hát vallottam, — mondta magában és mosolygott.

Benedek úr a mezőről jött haza. Mikor meglátta a méteresszerű pipát a csemetéje szájában, pajkosan jegyezte meg:

— Ejnye, de hosszú rúdra szúrta kend azt a félig-érett úritököt!

— De bizony még félig sem érett meg; mert ha legalább már felében érett volna a kobakom, nem álltam volna a hét gombommal a kinyallató menyecskefa mellé, — morfondírozott az orvosnövendék.

Következő napon összecsomagolta könyveit, meg az irkafirkáit és elutazott. Ahány napot nem Budapesten tölt, annyi napot elrabol az életéből: ez volt a véleménye. El, el innét a vallató menyecskefa közeléből!

HOL VÁSÁROLJON A MAGYAR GAZDA

Királyi udvari hangszergyár

STERNBERG

Budapest, Rákóczi-út 60.
(Saját palotájában.)

Vidékre való szállításokat legpontosabban eszközünk. Hangszerek javítását szakszerűen végezzük. Az összes hangszerek legfinomabb minőségben.

Zenekari rézfúvós hangszerek. Gramofon beszélőgépek. Cimbalmok. Harmoniumok. Bél-, selyem- és acélhúrok. ♦♦♦

10 koronát küldjön és írja meg, hogy melyik hangszerről kíván képes árjegyzéket. — Bérmentve kapja! — Mindegyik hangszerről külön-külön árjegyzék jelent meg, tehát 10 koronáért csak egyfelét kaphat

Már olcsón vásárolhat sodronyt, drótkerítés-anyagot stb. Stadler Mihály R. T. gyárában Budapest, VI., Szent László-utca 62. Üzlet: Vilmos császár-ut 39. Árjegyzék (költségvetés) díjmentes.

GAÁL JÓZSEF

sziqgyártó- és nyergesmester
Budapest, VIII., Illés-utca 13.
Műhely: I., Átlós-út 18. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. Raktárról azonnal szállít elsőrendű igás és parádés, saját készítésű lószerszámokat. Nem tévesztendő össze a gyári, nagy reklámmal hirdetett silány tucc munkákkal.

RÉZGÁLIC

legprimább 99 %-os sötétlénk kristályos.

Pálínkatőzőüstök Mosóüstök

Vermorel-rendszerű szőlőpermetezők
vörösrézbe!
Szénkénevező, Kénmáj legolcsóbb áron kaphatók

Szontágh Pál, rézárugár Budapest, IX., Ötli-út 19.

Szakorvosi

rendelő vér- és nemibetegek részére.
Rendelés egész nap.
Rákóczi-út 32., I. em. 1. **EZÜST SALVARSAN OLTÁS!**

LIBÁL B.

látószér-, tanszer- és mechanikai játékok-árú raktára
Budapest, IV., Duna-utca 6. (Klotild-palota.)

Szemüvegek, lorgnettek, látószékek, rajzeszközök, hőmérők dűa válassztékban.
Javitások szakszerűen eszközözítotnek.
E lapra hivatkozók árkedvezményben részesülnek!

A „HANGYA“

vidéki szövetkezeleink tagjai jutnak még ma is a legjutányosabb árak mellett ruházati cikkekhez, miért is ajánlatos, hogy a kisgazda és földmives úgy a saját, valamint a családtagjainak ruhaszükségletét mint: kész férfi öltönyök, férfi és női felsőkabátok, flu és gyermekruhák, férfi és női kötött kabátok, swetterek, férfi, női és gyermek harisnyák, szövet és keimeárukat a Hangya vidéki szövetkezet utján szerezze be.

Dr. MITZGER

Vér- és bőrbetegségeket gyógyító intézete férfiak és nők részére Budapest, József-körút 3. sz.

Vermorel és minden rendszerű **permetezőket** és azok alkatrészeit legjobb minőségben gyártja **HIRMANN FERENC** fémárugár, Budapest, Csányi-u. 7. Telefon: József 106—27, József 106—71.

ELSŐ KERESZTÉNY BIZTOSÍTÓ INTÉZET R-T.

amely kizárólag keresztény és nemzeti alapítás, elfogad olcsó díjtételekkel és kedvező feltételekkel

Tűzbiztosításokat
Jégbiztosításokat
Betöréses-lopás biztosításokat
Élet- és népbiztosításokat.

Más társaságnál érvényben levő biztosításokat teljes felelőség mellett vesz át.
IGAZGATÓSÁG:
Budapest, IV., Fővám-tér 2. félemelet.

Főkirendeltségi székhelyek:
BUDAPEST, GYÖR, DEBRECEN.
Kirendeltségek: Szombathely, Kaposvár, Szekesfehérvár, Szeged, Esztergom, Kiskunfélegyháza, Nyíregyháza, Eger, Czepléd és Kecskemét.

Keresztény cég! **Gseh Ferenc**
új cipőüzeme Budapest, VIII. ker., Óriás-utca 41. szám. Práter-utca sarok. (Saját ház.)

Legújabb alkalmi cipőárak:

Női cipő fehér vászon, fél, fűzős	600 K
• fekete sevrő, fél	620 K
• fekete bagaria, fél, betéttel	640 K
• fekete antilop, spanglis	500 K
• fekete, egész fűzős, strapa, boxbőr	700 K
• fekete, divatos, betétes egész magas szárral	950 K
Férfi cipő sevrő vagy box, fűzős, elegáns forma	950 K
Férfi cipő sevrő vagy box, fél, elegáns forma	700 K
Gyermek cipő fekete fűzős, 6—10 évesig	230 K
11—14 évesig	400 K

Vidékre utánvétel. Meg nem felelő kicseréltetik.

Legjobb minőségben és a legjutányosabb áron szállítunk:

Import gépolajokat, motorhajtó-gázolajat, amerikai gőzhengerolajokat, motor- és motorhengerolajokat, vazelint, gépszírokat és mindenfajta kocsikenőcsőt.

Árjajlatokkal szivesen szolgálunk

HUNGÁRIA BANK R-T.

olajosztálya
IX. ker., Soroksári-út 146. szám.

Telefon: József 19—39.

Ekék, ekealkatrészek, boronák, kapáló ekék, fűkaszalók, marokrakó és kévekövő aratógépek, lógerelyék, kész-járgányos-, motoros- és gőcséplőkészletek, szecsakavágók, répavágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a „Hangya“ mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Szövetkezetek figyelmébe!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevrő- és zsíros bőrből a legjutányosabb napi áron szerezhetők be a „Hangya“ cipőosztályánál.

Tehénbőröcsizmák, boxcsizmák, munkáscipők nagy választékban.

Zsák és ponyva

Telefon 85—93
80—82
104—10

NAGEL ADOLF
V., Arany János-u. 10.
Távirat: N A G E L A.